

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: SETEMBRE 2010

CONVOCATORIA: SEPTIEMBRE 2010

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREMO DEL EXAMEN:

El/la alumno/a contestará, dentro de la opción que elija, las **cuatro** cuestiones sobre el texto del autor que ha trabajado en clase.

1ª cuestión: 2 puntos; 2ª cuestión: 2 puntos; 3ª cuestión: 5 puntos; 4ª cuestión: 1 punto

OPCIÓN PRIMERA**TEXTO I**

- 1 -SÓCRATES: ¿No sabes –dije- con respecto a los ojos, que, cuando no se les dirige a aquello sobre
2 cuyos colores se extienda la luz del sol, sino a lo que alcanzan las sombras nocturnas, ven con dificultad
3 y parecen casi ciegos como si no hubiera en ellos visión clara?
- 4 -GLAUCÓN: Efectivamente –dijo.
- 5 -S: En cambio, cuando ven perfectamente lo que el sol ilumina, se muestra, creo yo, que esa visión
6 existe en aquellos mismos ojos.
- 7 -G: ¿Cómo no?
- 8 -S: Pues bien, considera del mismo modo lo siguiente con respecto al alma. Cuando ésta fija su atención
9 sobre un objeto iluminado por la verdad y el ser, entonces lo comprende y conoce y demuestra tener
10 inteligencia; pero, cuando la fija en algo que está envuelto en penumbras, que nace o perece, entonces,
11 como no ve bien, el alma no hace más que concebir opiniones siempre cambiantes y parece hallarse
12 privada de toda inteligencia.
- 13 -G: Tal parece, en efecto.
- 14 -S: Puedes, por tanto, decir que lo que proporciona la verdad a los objetos del conocimiento y la facultad
15 de conocer al que conoce es la idea del bien, a la cual debes concebir como objeto del conocimiento,
16 pero también como causa de la ciencia y de la verdad; y así, por muy hermosas que sean ambas cosas, el
17 conocimiento y la verdad, juzgarás rectamente si consideras esa idea como otra cosa distinta y más
18 hermosa todavía que ellas. Y, en cuanto al conocimiento y la verdad, del mismo modo que en aquel otro
19 mundo se puede creer que la luz y la visión se parecen al sol, pero que no sean el mismo sol, del mismo
20 modo en éste es acertado el considerar que uno y otra son semejantes al bien, pero no lo es el tener a uno
21 cualquiera de los dos por el bien mismo, pues es mucho mayor todavía la consideración que se debe a la
22 naturaleza del bien.

(PLATÓN, *La República*, Libro VI 508 c-509 a. Traducción de José Manuel Pabón y Manuel Fernández Galiano).

- 1.- Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
- 2.- Define el término “**idea del bien**” partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
- 3.- Redacción: *Dualismos ontológico y epistemológico en Platón.*
- 4.- Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo.

OPCIÓN PRIMERA

TEXTO II

1 Puesto que he empezado a tratar la cuestión con amplitud, puede llamarse feliz al que, gracias a
2 la razón, ni desea ni teme; pues las piedras también carecen de temor y de tristeza, e igualmente los
3 animales, pero no por ello dice nadie que son felices los que no tienen conciencia de la felicidad. Pon en
4 el mismo lugar a los hombres a quienes una índole obtusa y la ignorancia de sí mismos reducen al
5 número de los animales y de las cosas inanimadas. Ninguna diferencia hay entre éstos y aquéllos, pues
6 éstos carecen de razón y la de aquellos está corrompida y sólo sirve para su mal y para pervertirlos; pues
7 nadie puede llamarse feliz fuera de la verdad. La vida feliz tiene, por tanto su fundamento inmutable en
8 un juicio recto y seguro. Pero el alma es pura y libre de todo mal cuando ha evitado no sólo los
9 desgarrones, sino también los arañazos, dispuesta a mantenerse siempre donde se ha detenido y a
10 defender su posición contra los furores y los embates de la fortuna.

11 Pues por lo que se refiere al placer, aun cuando se difunda por todas partes en torno nuestro y se
12 insinúe por todas las vías, y halague el ánimo con sus caricias y acumule unas tras otras para seducirnos
13 total o parcialmente, ¿qué mortal a quien quede algún vestigio de ser hombre querría sentir su cosquilleo
14 día y noche y abandonar el alma para consagrarse al cuerpo?

(SÉNECA, *Sobre la felicidad*. Traducción de Julián Marías).

CUESTIONES:

- 1.- Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
- 2.- Define el término “**feliz**” partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
- 3.- Redacción: *Placer y virtud en Epicuro.*
- 4.- Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo.

OPCIÓN SEGUNDA

TEXTO I

1 La *metafísica*, conocimiento especulativo de la razón, completamente aislado, que se levanta
2 enteramente por encima de lo que enseña la experiencia, con meros conceptos (no aplicándolos a la
3 intuición, como hacen las matemáticas), donde, por tanto, la razón ha de ser discípula de sí misma, no
4 ha tenido hasta ahora la suerte de poder tomar el camino seguro de la ciencia. Y ello a pesar de ser más
5 antigua que todas las demás y de que seguiría existiendo aunque éstas desaparecieran totalmente en el
6 abismo de una barbarie que lo aniquilara todo. Efectivamente, en la metafísica la razón se atasca
7 continuamente, incluso cuando, hallándose frente a leyes que la experiencia más ordinaria confirma, ella
8 se empeña en conocerlas *a priori*. Incontables veces hay que volver atrás en la metafísica, ya que se
9 advierte que el camino no conduce a donde se quiere ir. Por lo que toca a la unanimidad que sus
10 partidarios afirman, está aún tan lejos de ser un hecho, que más bien es un campo de batalla destinado,
11 al parecer, a ejercitar las fuerzas propias en un combate donde ninguno de los contendientes ha logrado
12 jamás conquistar el más pequeño terreno ni fundar sobre una victoria una posesión duradera. No hay,
13 pues, duda de que su modo de proceder ha consistido, hasta la fecha, en un mero andar a tientas y, lo
14 que es peor, a base de simples conceptos.

15 ¿A qué se debe entonces que la metafísica no haya encontrado todavía el camino seguro de la
16 ciencia? ¿Es acaso imposible? ¿Por qué, pues, la naturaleza ha castigado nuestra razón con el afán
17 incansable de perseguir este camino como una de sus cuestiones más importantes?

(I. KANT, “Prólogo de la segunda edición de la *Crítica de la razón pura*” (BXIV-BXV).
Traducción de Pedro Ribas).

CUESTIONES:

- 1.- Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
- 2.- Define el término “**metafísica**” partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
- 3.- Redacción: *La distinción fenómeno y noumeno y el uso teórico de la razón en Kant.*
- 4.- Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo.

TEXTO II

1 Las mayores ideas de la divinidad nos vienen por la sola razón. Ved el espectáculo de la
2 naturaleza, escuchad la voz interior. ¿No ha dicho Dios todo a nuestros ojos, a nuestra conciencia, a
3 nuestro juicio? ¿Qué más nos dirán los hombres? Sus revelaciones no hacen sino degradar a Dios
4 dándole las pasiones humanas. Lejos de aclarar las nociones del Gran Ser, veo que los dogmas
5 particulares los enredan, que lejos de ennoblecerlos los envilecen; que a los misterios inconcebibles que
6 lo rodean añaden ellos contradicciones absurdas; que vuelven al hombre orgulloso, intolerante, cruel,
7 que en lugar de establecer la paz sobre la tierra llevan a ella el hierro y el fuego. Me pregunto para qué
8 sirve todo eso, sin poder responderme. Ahí no veo sino los crímenes de los hombres y las miserias del
9 género humano.

10 Me dicen que se necesitaba una revelación para enseñar a los hombres la manera en que Dios
11 quería ser servido; se da como prueba la diversidad de cultos extravagantes que han instituido, y no se
12 ve que esa diversidad misma viene de la fantasía de las revelaciones. Desde que a los pueblos se les
13 ocurrió hacer hablar a Dios, cada uno lo ha hecho hablar a su manera y le ha hecho decir lo que ha
14 querido. Si sólo se hubiera escuchado lo que Dios dice al corazón del hombre, nunca habría habido más
15 que una religión sobre la tierra.

(J. J. ROUSSEAU, *La Profesión de fe del vicario saboyano*. Traducción de Mauro Armiño).

CUESTIONES:

- 1.- Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor.
- 2.- Define el término “**revelación**” partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor.
- 3.- Redacción: *La crítica del fanatismo religioso en Rousseau*.
- 4.- Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento del autor del texto que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con el de otros filósofos, con hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo.

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: SETEMBRE 2010

CONVOCATORIA: SEPTIEMBRE 2010

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA

HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'alumne/a contestarà, dins de l'opció que trie, les **quatre** qüestions sobre el text de l'autor que ha treballat en classe.

1ª qüestió: 2 punts; 2ª qüestió: 2 punts; 3ª qüestió: 5 punts; 4ª qüestió: 1 punt.

OPCIÓ PRIMERA**TEXT I**

- 1 - SÒCRATES: Els ulls, vaig fer jo, tu saps que, quan algú els dirigeix cap a objectes de colors però que
2 la llum del dia no il·lumina sinó només la claror de la nit, semblen apagats i quasi ulls de cecs, com si la
3 vista no fos neta. Oi que ho saps?
- 4 - GLAUCÓ: I tant que ho sé, va dir.
- 5 -S: Però, em penso, quan són dirigits a objectes que el sol irradia, els ulls hi veuen clarament i la vista
6 torna a semblar neta.
- 7 - G: I doncs què?
- 8 - S: Doncs que això mateix passa amb l'ànima i la seva intel·ligència: allò que la veritat i l'essència
9 irradien, quan l'ànima hi posa els ulls, prou que li és intel·ligible i sembla, l'ànima, que té intel·ligència;
10 però quan mira cap a objectes mesclats de fosc, que neixen i moren, li sembla que entén, però coses
11 que li semblen, amb la intel·ligència apagada, opinions que canvien ara amunt adés avall; i així fa
12 l'efecte que no en té, d'intel·ligència.
- 13 - G: Sí que en fa l'efecte.
- 14 - S: Per tant, el que confereix veritat als objectes del coneixement i dona a qui coneix la possibilitat de
15 fer-ho, ja pots ben dir que és la idea del bé, la qual, pensa que és causa, sí, del saber i de la veritat com a
16 objectes de coneixement; ara, tot i ser belles totes dues coses, el coneixement i la veritat, si consideres
17 que hi ha alguna cosa encara més bella, fas ben fet, l'encertes. El saber i la veritat, com en el cas de la
18 llum i la vista, creure'ls semblants al sol és fer ben fet, però considerar que són el sol no és ben fet; i,
19 així mateix, creure, tornant al saber i la veritat, que totes dues coses són semblants al bé, això és
20 correcte, però creure que són el bé, ni l'una ni l'altra, això no n'és. El bé és d'una tal manera que mereix
21 una més alta consideració.

(PLATÓ, *La República*, Llibre VI 508 c-509 a. Traducció de Carles Miralles).

QÜESTIONS:

- 1.- Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
- 2.- Definix el terme "**idea del bé**", partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor».
- 3.- Redacció: *Dualismes ontològic i epistemològic en Plató*.

algun d'aquests sentits: per la seua relació amb d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

OPCIÓ PRIMERA

TEXT II

1 I ja que tractem la qüestió amb generositat, afegiré que bé pot ser anomenat *benaurat* aquell que
2 no té desitjos ni sent temor tot i actuant amb raciocini, car tampoc les pedres senten por o tristesa ni els
3 caps de bestiar, però no per aquesta raó han de rebre el nom de *feliços*, atès que no tenen capacitat per
4 comprendre la benaurança.

5 Posa en aquest mateix lloc els homes als que la seua natura sense llums i el desconeixement de si
6 mateixos va rebaixar al nivell de ramat o d'altres animals. Cap diferència hi ha en la pràctica entre
7 aquells i aquests, tota vegada que aquests manquen de tota capacitat d'enraonar i aquells només tenen un
8 enraonament defectuós i destre únicament per buscar-los problemes o perversions. *Benaurat*, per tant,
9 no pot anomenar-se ningú que haja quedat al marge de la veritat.

10 Benaurada, així doncs, és aquella vida estable i arrelada en el judici correcte i encertat. És
11 llavors, doncs, quan el cor resta pur i alliberat de tot mal, de manera que sabrà defugir les agressions
12 d'obra i de paraula, i davant tota contingència romandrà dempeus on va determinar que romandria, i
13 reivindicarà el seu lloc fins i tot quan la fortuna li siga hostil i contrària.

14 Pel que fa al plaer, en efecte, encara que aquest es trobe envoltant-nos per tot arreu i ens acorrals
15 tancant tots els flancs, encara que ens reblanisca l'esperit amb els seus encants i ens els col·loque al
16 davant un rere l'altre amb la intenció de fer-nos caure, totalment o parcial, mitjançant la seua seducció,
17 ¿quin mortal, a qui encara li quede coratge com a home, voldrà nit i dia sentir eixa incessant excitació i
18 fer deserció del seu esperit per sotmetre's al cos?

(SÈNECA, *De la vida benaurada*. Traducció de Carlos Monzó Gallo).

QÜESTIONS:

- 1.- Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
- 2.- Definix el terme "**benaurat**", partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
- 3.- Redacció: *Plaer i virtut en Epicur*.
- 4.- Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que judges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

TEXT I

1 La *metafísica*, coneixement especulatiu de la raó completament aïllat, que s'eleva del tot per
2 damunt de l'alliçonament de l'experiència –i ho fa certament per mitjà de mers conceptes (no, com la
3 matemàtica, per l'aplicació dels mateixos conceptes a la intuïció)- i en la qual, per consegüent, la raó ha
4 de ser el seu propi deixeble, no ha tingut encara fins avui la sort tan propícia d'haver pogut agafar el
5 camí segur d'una ciència, a pesar de ser més antiga que totes les altres i que subsistiria encara que
6 aquestes foren engolides en l'avenc d'una barbàrie que ho exterminara tot. Car la raó s'hi troba
7 contínuament en un cul de sac, fins i tot quan vol adonar-se *a priori* (com ella s'arroga) d'aquelles lleis
8 que l'experiència més ordinària confirma. En la metafísica cal desfer el camí innumbrables vegades,
9 perquè hom troba que aquest no porta allà on es vol. I pel que fa a la unanimitat dels seus partidaris en
10 llurs afirmacions, la metafísica es troba encara tan lluny que més aviat és un camp de batalla que sembla
11 pròpiament destinat perquè aquells exerciten llurs forces en el joc del combat, i on cap lluitador no ha
12 pogut mai guanyar-se el més petit lloc ni fundar sobre la seua victòria una possessió permanent. Així,
13 doncs, no hi ha dubte que fins ara el seu mètode no ha estat sinó un mer anar a les palpentes i, el que és
14 pitjor, entre mers conceptes.

15 Doncs bé, ¿a què és degut que en la metafísica no s'haja pogut trobar encara cap camí segur per a
16 la ciència? ¿Què potser és impossible? Aleshores, ¿perquè la natura ha esperonat la nostra raó amb
17 l'afany infatigable de rastrejar-lo com una de les seues tasques més importants?

(I. KANT, “Pròleg a la segona edició de la *Crítica de la raó pura*” (BXIV-BXV). Traducció de Joan B. Llinares).

QÜESTIONS:

- 1.- Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
- 2.- Definix el terme “**metafísica**”, partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor».
- 3.- Redacció: *La distinció fenomen i noümen i l'ús teòric de la raó en Kant.*
- 4.- Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que juges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

TEXT II

1 Les idees més grans sobre la divinitat ens vénen únicament per la raó. Vegeu l'espectacle de la
2 natura, escolteu la veu interior. ¿Déu no ho ha dit tot als nostres ulls, a la nostra consciència, al nostre
3 judici? ¿Què és el que ens diran els homes a més a més? Llurs revelacions no fan sinó que degradar
4 Déu, en donar-li les passions humanes. Lluny d'aclarir les nocions del gran Ésser, m'adono que els
5 dogmes particulars les enreden; que, lluny d'ennobrir-les, les envileixen, que, als misteris inconcebibles
6 que l'envolten, afegixen contradiccions absurdes; que fan l'home orgullós, intolerant, cruel; que, en
7 lloc d'establir la pau sobre la terra, hi porten l'espasa i el foc. Em pregunto per quins set sous tot això
8 sense que sàpiga contestar-me. No hi sé veure més que els crims i les misèries del gènere humà.

9 Hom va dir-me que calia una revelació a fi d'ensenyar als homes la manera amb què Déu volia
10 ésser servit; hom cita com a prova la diversitat de cultures extravagants que han instituïdes, i un hom no
11 veu que ni aquesta mateixa diversitat provingui de la fantasia de les revelacions. Des que els pobles han
12 gosat de fer parlar Déu, cadascú l'ha fet parlar a la seva manera i li han fet dir el que han volgut. Si un
13 hom hagués escoltat tan sols allò que Déu diu al cor de l'home, mai no hi hauria hagut més que una
14 religió a la terra.

(J. J. ROUSSEAU, *Professió de fe del vicari savoia*. Traducció de Josep M. Sala-Valldaura)

QÜESTIONS:

- 1.- Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
- 2.- Definix el terme "**revelació**", partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
- 3.- Redacció: *La crítica del fanatisme religiós en Rousseau*.
- 4.- Comenta breuement qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.